

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ЗБАЛАНСОВАНИЙ РОЗВИТОК АГРОЕКОСИСТЕМ УКРАЇНИ:
СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД ТА ІННОВАЦІЇ**

Матеріали
III Всеукраїнської науково-практичної конференції
21 листопада 2019 року

Полтава 2019

Збалансований розвиток агроєкосистем України: сучасний погляд та інновації : матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 21 листопада 2019 р.). Полтава: ПДАА, 2019. 196 с.

Міністерство освіти і науки України, Державна наукова установа «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» (УкрІНТЕІ), Посвідчення № 583 від 29 жовтня 2019 р. (III Всеукраїнська науково-практична конференція «Збалансований розвиток агроєкосистем України: сучасний погляд та інновації»)

У збірнику представлені матеріали, присвячені сучасним проблемам розвитку агроєкосистем України, впровадженню новітніх екологічно збалансованих технологій у сільському господарстві. Матеріали призначені для наукових співробітників, викладачів, студентів й аспірантів вищих навчальних закладів, керівників і спеціалістів сільськогосподарських підприємств різних форм власності, працівників державного управління, освіти та місцевого самоврядування, всіх, кому небайдужі проблеми збалансованого розвитку агроєкосистем України.

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ

Аранчій В.І. – голова, ректор ПДАА, кандидат екон. наук, професор;

Грицан Ю.І. – проректор з наукової роботи ДДАЕУ, доктор біол. наук, професор (заступник голови);

Горб О.О. – проректор з науково-педагогічної, наукової роботи, кандидат с.-г. наук, доцент (заступник голови);

Писаренко П.В. – перший проректор ПДАА, доктор с.-г. наук, професор;

Крамарьов С.М. – завідувач кафедри агрохімії ДДАЕУ, доктор с.-г. наук, професор;

Цилюрик О.І. – завідувач кафедри рослинництва ДДАЕУ, доктор с.-г. наук, професор;

Ткаліч Ю.І. – завідувач кафедри загального землеробства та ґрунтознавства ДДАЕУ, доктор с.-г. наук, професор;

Ярчук І.І. – професор кафедри агрохімії ДДАЕУ, доктор с.-г. наук, професор;

Маренич М.М. – декан факультету агротехнологій та екології ПДАА, кандидат с.-г. наук, доцент;

Міщенко О.В. – завідувач кафедри землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова ПДАА, кандидат с.-г. наук, доцент;

Поспелов С.В. – професор кафедри землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова ПДАА, кандидат с.-г. наук, доцент;

Гангур В.В. – професор кафедри землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова ПДАА, кандидат с.-г. наук, ст.н.с.;

Дробітько А.В. – декан факультету агротехнологій МНАУ, кандидат с.-г. наук, доцент;

Гамаюнова В.В. – завідувач кафедри землеробства, геодезії та землеустрою МНАУ, доктор с.-г. наук, професор;

Федорчук М.І. – професор кафедри рослинництва та садово-паркового господарства МНАУ, доктор с.-г. наук, професор.

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Гордєєва О.Ф. – доцент кафедри землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова ПДАА, кандидат с.-г. наук (відповідальний секретар);

Ласло О.О. – доцент кафедри землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова ПДАА, кандидат с.-г. наук, доцент;

Тараненко С.В. – доцент кафедри землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова ПДАА, кандидат с.-г. наук, доцент;

Біленко О.П. – ст. викладач кафедри землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова ПДАА, кандидат с.-г. наук;

Пашова В.Т. – доцент кафедри агрохімії ДДАЕУ, кандидат с.-г. наук, доцент;

Бандура Л.П. – доцент кафедри агрохімії ДДАЕУ, кандидат с.-г. наук, доцент;

Манушкіна Т.М. – доцент кафедри землеробства, геодезії та землеустрою МНАУ, кандидат с.-г. наук, доцент;

Качанова Т.В. – доцент кафедри землеробства, геодезії та землеустрою МНАУ, кандидат с.-г. наук, доцент;

Панфілова А.В. – доцент кафедри рослинництва та садово-паркового господарства МНАУ, кандидат с.-г. наук, доцент.

*Матеріали подаються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

© Полтавська державна аграрна академія, 2019

ЗМІСТ

Шокало Н.С., <i>Савенко В.Ю.</i>	ЗАСТОСУВАННЯ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ У ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ КУКУРУДЗИ НА ЗЕРНО	9
Шокало Н.С., <i>Сухара Ю.І.</i>	ВПЛИВ НОРМИ ВИСІВУ НА УРОЖАЙНІСТЬ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ	10
Крамарьов С.М., <i>Хорошун К.О.</i>	ВИКОРИСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ ДІАГНОСТИКИ ПРИ РОЗРОБЦІ СИСТЕМИ УДОБРЕННЯ ЯЧМЕНЮ ОЗИМОГО В ВИРОБНИЧИХ УМОВАХ	12
Крамарьов С.М., <i>Бандура Л.П.,</i> <i>Крамарьов О.С.</i>	ШЛЯХИ СТИМУЛЯЦІЇ ВІДНОВЛЕННЯ ЗРУЙНОВАНОЇ СТРУКТУРИ ЧОРНОЗЕМУ ЗВИЧАЙНОГО ПРИ ДОВГОТРИВАЛОМУ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННІ	16
Крамарьов С.М., <i>Повар В.А.</i>	ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІКА ВРОЖАЙНОСТІ РІЗНИХ СОРТІВ ПОЛУНИЦІ ЗАРУБІЖНОЇ СЕЛЕКЦІЇ	20
Тоцький В.М., <i>Лень О.І.</i>	РІСТ, РОЗВИТОК ТА УРОЖАЙНІСТЬ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ ЗАЛЕЖНО ВІД СИСТЕМИ УДОБРЕННЯ	23
Опара М.М., <i>Опара Н.М.</i>	ЩОДО ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ АГРОЕКОСИСТЕМ	25
Куц О.В., <i>Шевченко С.В.</i>	ВПЛИВ РІЗНИХ СИСТЕМ УДОБРЕННЯ НА БІОМЕТРИЧНІ ПОКАЗНИКИ, ВРОЖАЙНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ ПРОДУКЦІЇ БАТАТУ (<i>Ipomoea batatas</i>)	29
Гамаюнова В.В., <i>Ласло О.О.</i>	БІОВІДНОВЛЕННЯ ЕРОДОВАНИХ АГРОЛАНДШАФТІВ	31
Доценко Л.В., <i>Ворошилова Н.В.,</i> <i>Бруско Є.С.</i>	ПРОБЛЕМИ ОПТИМІЗАЦІЇ ЛІСИСТОСТІ В ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ ЯК ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ ПОЛІПШЕННЯ СТАНУ АГРОБІОЦЕНОЗІВ	34
Бараболя О.В., <i>Найдьон М.Ю.</i>	ВПЛИВ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРІВ НА УРОЖАЙНІСТЬ І ЯКІСТЬ ЗЕРНА СОЇ	36
Бараболя О.В., <i>Демидко С.В.</i>	ПРОДУКТИВНІСТЬ СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ФОНУ ЖИВЛЕННЯ ТА УМОВ ЗВОЛОЖЕННЯ	39
Самойлік М.С., <i>Диченко О.Ю.,</i> <i>Веклич В.Е.</i>	ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	42
Баган А.В., <i>Голтвянська М.А.</i>	ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОГО ПОТЕНЦІАЛУ КУКУРУДЗИ	44
Баган А.В., <i>Солодаренко О.С.</i>	ВПЛИВ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ НА УРОЖАЙНІСТЬ СОНЯШНИКУ	46
Круть М.В., <i>Гаврилюк Л.Л.</i>	ІННОВАЦІЙНІ РОЗРОБКИ ІЗ ЗАХИСТУ КАРТОПЛІ	48
Хоменко Р.В., <i>Білявський Ю.В.</i>	НАСІННЄВА ПРОДУКТИВНІСТЬ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ КОМПАНІЇ ПІОНЕР В УМОВАХ НЕСТІЙКОГО ЗВОЛОЖЕННЯ	51

Білявська Л.Г., <i>Гроза Ю.В.,</i> <i>Дмитренко І.В.</i>	ЕКОЛОГІЧНЕ СОРТОВИПРОБУВАННЯ СУЧАСНИХ СОРТІВ СОЇ РІЗНОГО ПОХОДЖЕННЯ В УМОВАХ НЕДОСТАТНЬОГО ЗВОЛОЖЕННЯ	53
Жук В.М., <i>Барабаш Л.О.,</i> <i>Кривошапка В.А.</i>	РЕСУРСООЩАДНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРОМИСЛОВОМУ ВИРОЩУВАННІ ЯБЛУНІ	55
Вороніна В.О., <i>Трус В.Л.</i>	ВПЛИВ ОМД «ВІТАЛИСТ» НА УРОЖАЙНІСТЬ І ЯКІСТЬ ЗЕРНА КУКУРУДЗИ	57
Вороніна В.О., <i>Петренко І.Ю.</i>	ВПЛИВ ХЕЛАТНИХ КОМПЛЕКСНИХ ДОБРІВ НА УРОЖАЙНІСТЬ І ЯКІСТЬ НАСІННЯ СОНЯШНИКУ	59
Ласло О.О., <i>Полякова Р.О.</i>	РОЛЬ МІКРОДОБРІВ НОВОГО ПОКОЛІННЯ У ТЕХНОЛОГІЯХ ВИРОЩУВАННЯ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР	62
Ласло О.О., <i>Стріленко А.А.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ ПРИ ВИРОЩУВАННІ СОНЯШИКА	64
Шакалій С.М., <i>Котляр Я.О.</i>	ПРОДУКТИВНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКІВ СІВБИ	65
Шакалій С.М., <i>Мироненко А.А.</i>	ВПЛИВ БІОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ СОРТУ НА ПОСІВНІ ЯКОСТІ НАСІННЯ ТРИТИКАЛЕ ОЗИМОГО	68
Шакалій С.М., <i>Зуб Р.М.</i>	ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ РІПАКУ ОЗИМОГО ЗАЛЕЖНО ВІД НОРМ ВИСІВУ	70
Шакалій С.М., <i>Зубченко Б.В.</i>	УРОЖАЙНІСТЬ СОНЯШНИКА ЗАЛЕЖНО ВІД ПІДБОРУ ГІБРИДІВ	71
Крамарьов С. М., <i>Крамарьов О.С.</i>	ФОСФОРНА ПРОБЛЕМА ЧОРНОЗЕМНИХ ҐРУНТІВ УКРАЇНИ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ СТИМУЛЮВАННЯ ЇЇ ВИРІШЕННЯ	73
Крамарьов С. М., <i>Крамарьов О.С.</i>	РОЛЬ МОНИТОРИНГУ ҐРУНТІВ В ЕКОНОМІЧНОМУ СТИМУЛЮВАННІ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ	76
Крамарьов С.М., <i>Черних С.А.,</i> <i>Лемішко С.М.</i>	ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ АГРОЦЕНОЗІВ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО ШЛЯХОМ ОПТИМІЗАЦІЇ МІНЕРАЛЬНОГО ЖИВЛЕННЯ	79
Крамарьов С.М., <i>Артеменко В.Г.</i>	ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ПРОДУКТИВНОСТІ РІЗНИХ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ В УМОВАХ СТЕПОВОЇ ЗОНИ УКРАЇНИ	81
Тищенко М.В., <i>Біленко О.П.</i>	УРОЖАЙНІСТЬ ЯЧМЕНЮ У КОРОТКОРОТАЦІЙНИХ ЗЕРНО БУРЯКОВИХ СІВОЗМІНАХ	83
Філіпась Л.П., <i>Біленко О.П.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРОСА ПРУТОПОДІБНОГО ЗАЛЕЖНО ВІД ШИРИНИ МІЖРЯДЬ	86
Ласло О.О., <i>Фатченко А.М.</i>	ВПЛИВ СТРОКІВ СІВБИ НА УРОЖАЙНІСТЬ І ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ	88

Сахно Т.В., Ватуля О.О.	АГРОХІМІЧНІ ТА ЕКОЛОГІЧНІ ПИТАННЯ ВИРОЩУВАННЯ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ В УМОВАХ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	90
Гирява В.Б., Поспелова Г.Д., Поспелов С.В.	ШКІДЛИВІСТЬ ХВОРОБ ЕХІНАЦЕЇ ПУРПУРОВОЇ	92
Кісіль М.А., Поспелова Г.Д., Коваленко Н.П.	НЕБЕЗПЕЧНІ ХВОРОБИ КУКУРУДЗИ	95
Левченко М.М., Поспелова Г.Д., Коваленко Н.П.	АГРОЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ БІЛОЇ ГНИЛІ СОНЯШНИКУ	98
Тарасенко К.В., Поспелова Г.Д., Коваленко Н.П.	ШЛЯХИ КОНТРОЛЮ ЗА ШКІДНИКАМИ ГОРОХУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	100
Ласло О.О., Бабак Р.М.	ВПЛИВ КОМПЛЕКСНИХ ХЕЛАТНИХ МІКРОДОБРІВ ТА РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ НА УРОЖАЙНІСТЬ СОЇ	103
Білий Д. В., Кулик М. І.	ОПТИМІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ СОРГО ЦУКРОВОГО	105
Бакань М.М., Чуприна Ю.Ю.	АДАПТАЦІЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА ДО ПРОГНОЗОВАНИХ ЗМІН КЛІМАТУ	108
Ющик В.С., Чуприна Ю.Ю.	АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ МОНІТОРИНГ- ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ	110
Чуприна Ю.Ю.	ЕКОЛОГІЧНА СИТУАЦІЯ В АГРОСФЕРІ УКРАЇНИ	112
Кононенко Ю.М.	ОЦІНКА КОЛЕКЦІЇ СОРТІВ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО НА СТІЙКІСТЬ ДО ЗБУДНИКА БОРОШНИСТОЇ РОСИ	114
Гордієнко І.М., Яровий Г.І., Терьохіна Л.А.	ЗАСТОСУВАННЯ ПРЕПАРАТУ ФАЗОР У НАСІННИЦТВІ ЦИБУЛІ РІПЧАСТОЇ	116
Колісник А.В., Тесля О.В., Михайлюк В.М.	АНАЛІЗ СОРТОВОГО СКЛАДУ ГОРОШКУ ПОСІВНОГО (ЯРОГО) У ДЕРЖАВНОМУ РЕЄСТРІ СОРТІВ РОСЛИН ПРИДАТНИХ ДЛЯ ПОШИРЕННЯ В УКРАЇНІ	119
Барат Ю.М., Ляхно В.В.	ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ	121
Барат Ю.М., Нестеренко В.В.	УРОЖАЙНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ ЗЕРНА ПИВОВАРНИХ СОРТІВ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО	124
Барат Ю.М., Ляхно А.Ю.	УРОЖАЙНІСТЬ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ	127
Воліченко Н.М., Філіпась Л.П., Біленко О.П.	МІСКАНТУС ГІГАНТСЬКИЙ (MISEANTUS GIGANTEUS) – ОДИНА ПЕРСПЕКТИВНИХ БАГАТОРІЧНИХ ЕНЕРГЕТИЧНИХ РОСЛИН	129
Бондура С.В., Костюкевич Т.К.	ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ ВИРОЩУВАННЯ КАРТОПЛІ В ВОЛИНСЬКІЙ ОБЛАСТІ	131

Корень В.В., <i>Костюкевич Т.К.</i>	АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ВРОЖАЙНОСТІ ЦУКРОВОГО БУРЯКУ В УМОВАХ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	134
Омеляненко Ю.С., <i>Костюкевич Т.К.</i>	АГРОМЕТЕОРОЛОГІЧНІ УМОВИ ВИРОЩУВАННЯ ГРЕЧКИ В ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ	137
Трач Ю.В., <i>Костюкевич Т.К.</i>	ОЦІНКА МІНЛИВОСТІ ВРОЖАЙНОСТІ СОЇ В ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ	140
Фасій В.В., <i>Костюкевич Т.К.</i>	СУЧАСНІ УМОВИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ РИСУ В УКРАЇНІ	143
Філоненко С.В., <i>Карпенко А.О.</i>	ПРОДУКТИВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТА ТЕХНОЛОГІЧНІ ЯКОСТІ КОРЕНЕПЛОДІВ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ ЗА РІЗНИХ НОРМ ВИСІВУ НАСІННЯ	145
Філоненко С.В., <i>Двірник Я.О.</i>	ФОРМУВАННЯ НАСІННЄВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ВИСАДКІВ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ ЗА ПОЗАКОРЕНЕВОГО ВНЕСЕННЯ РІЗНИХ ДОЗ ДОБРИВА-БІОСТИМУЛЯТОРА «БІОСТИМ БУРЯК»	147
Філоненко С.В., <i>Тюпка М.В.</i>	ФОРМУВАННЯ НАСІННЄВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ВИСАДКІВ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ ЗА ОБРОБКИ САДИВНИХ КОРЕНЕПЛОДІВ РЕГУЛЯТОРОМ РОСТУ «ГРЕЙНАКТИВ-С»	151
Філоненко С.В., <i>Гришко В.В.</i>	ВПЛИВ РІЗНИХ СИСТЕМ ХІМІЧНОГО ЗАХИСТУ ПОСІВІВ ВІД БУР'ЯНІВ НА ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ	153
Філоненко С.В., <i>Кулініч Т.П.</i>	НАСІННЄВА ПРОДУКТИВНІСТЬ ВИСАДКІВ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ ЗА ПІДЖИВЛЕННЯ ЇХ МІНЕРАЛЬНИМИ ДОБРИВАМИ	156
Козинко Р.А.	УРОЖАЙНІСТЬ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ПЕРЕДПОСІВНОЇ ОБРОБКИ НАСІННЯ	160
Міленко О.Г., <i>Вишняк Л.В.</i>	УРОЖАЙНІСТЬ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ ЗАЛЕЖНО ВІД УДОБРЕННЯ	162
Звягольський В.В.	ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКІВ СІВБИ	164
Бутенко І.В.	УРОЖАЙНІСТЬ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД УДОБРЕННЯ	167
Горячун К.В.	ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ҐРУНТОВИХ ГЕРБІЦИДІВ У ПОСІВАХ КУКУРУДЗИ НА ЗЕРНО	168
Белова Т.О., <i>Іващенко В.А.</i>	УРОЖАЙНІСТЬ ГОРОХУ ЗАЛЕЖНО ВІД УДОБРЕННЯ	170
Смірнов С.В.	УРОЖАЙНІСТЬ РАННЬОСТИГЛИХ СОРТІВ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД НОРМИ ВИСІВУ	172
Юрченко С.О., <i>Нестеренко Р.О.</i>	ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ СОНЯШНИКА ЗАЛЕЖНО ВІД СОРТОВИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ	174

Юрченко С.О., <i>Муха Б.Г.</i>	ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКІВ СІВБИ	176
Антонець О.А., <i>Горбенко М.А.</i>	ВПЛИВ ГУСТОТИ СІВБИ НА УРОЖАЙНІСТЬ СОНЯШНИКУ	179
Антонець О.А., <i>Нарізький Б.В.</i>	ВПЛИВ СОРТОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЛЮЦЕРНИ НА УРОЖАЙНІСТЬ НАСІННЕВИХ ТРАВСТОЇВ	182
Антонець О.А., <i>Гречка І.І.</i>	ВПЛИВ НОРМИ ВИСІВУ НА УРОЖАЙНІСТЬ НАСІННЯ СОЇ	185
Тараненко С.В., <i>Тараненко А.О.,</i> <i>Тюпка М.О.</i>	ВПЛИВ ДОЗ І СПОСОБІВ ВНЕСЕННЯ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРИВ НА УРОЖАЙНІСТЬ І ЯКІСТЬ ЗЕРНА ЯЧМЕНЮ ЯРОГО	187
Тараненко С.В., <i>Ляшенко В.В.,</i> <i>Кундіус К.О.</i>	УРОЖАЙНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ НАСІННЯ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ДОЗ АЗОТНИХ ДОБРИВ	190
Кателевський В.М., <i>Філіпась Л.П.,</i> <i>Біленко О.П.</i>	ПРИЖИВЛЮВАНІСТЬ РИЗОМ МІСКАНТУСА (MISCANTHUS GIGANTEUS)	194

Бєлова Тамара Олексіївна
к. с.-г. н., доцент, професор кафедри рослинництва,
Полтавська державна аграрна академія
м. Полтава, Україна
Іващенко Віталій Анатолійович
здобувач вищої освіти СВО Магістр
Полтавська державна аграрна академія
м. Полтава, Україна

УРОЖАЙНІСТЬ ГОРОХУ ЗАЛЕЖНО ВІД УДОБРЕННЯ

Урожайність інтегрує дію усіх факторів життя на рослинний організм у період свого розвитку. Її величина завжди є наслідком компромісу між продуктивністю і стійкістю до несприятливих факторів довкілля. Тому, для отримання максимально можливого врожаю, ознаки продуктивності і стійкості повинні бути узгоджені біологічно так, щоб у кожному окремому випадку вони найкраще відповідали умовам довкілля з урахуванням вимогливості до умов природного волого забезпечення бобових культур [1].

Виживання рослин протягом всього вегетаційного періоду залежить від процесу формування агробіоценозу, який передбачає повне задоволення вимог конкретного сорту до факторів зовнішнього середовища за рахунок оптимізації елементів технології вирощування бобових культур [2].

Біологічні особливості культури передбачають такі умови, за яких можливе проходження у рослин всього циклу розвитку, максимальної і стабільної реалізації продуктивного потенціалу, формування якісного насіння [1].

Потенційна врожайність зерна гороху у виробничих умовах залишається нереалізованою. Потенціал симбіозу бобових культур з бульбочковими ризобіями ґрунту часто обмежений невисоким рівнем азотфіксуючої здатності або недостатньою кількістю бактерій в зоні насіння, що проростає. Тому доцільним агрозаходом у технологіях вирощування бобових культур повинна бути передпосівна обробка насіння біологічними препаратами на основі штамів специфічних ризобій [3].

Серед хімічних засобів інтенсифікації землеробства, підвищення його продуктивності й ефективності головними, як за масштабами, так і за економічними результатами, є мінеральні добрива [4]. Нині агрохімічна наука має значну кількість фундаментальних розробок, впровадження яких (з урахуванням ґрунтово-кліматичних умов і особливостей агротехніки) створює необхідні передумови для підвищення родючості ґрунтів і одержання високих сталих врожаїв при збереженні й поліпшенні навколишнього середовища. Ефективність добрив значною мірою залежить від культури землеробства [5].

Залишається недостатньо вивченим вплив комплексного застосування бактеріальних препаратів з мінеральними добривами живлення та формування врожайності гороху. Необхідно виявити агротехнічні заходи, які б сприяли

максимальній реалізації продуктивного потенціалу гороху в умовах Лісостепу України.

Мета досліджень полягала у вивченні особливостей росту і розвитку та закономірностей формування врожаю гороху за умови застосування передпосівної інокуляції насіння бактеріальним препаратом Ризогуміном та внесення мінеральних добрив.

Схема досліду складалася з трьох варіантів:

1. Контроль (обробка посівного матеріалу інокулянтом Ризогуміном без внесення мінеральних добрив);
2. Ризогумін + $P_{60}K_{60}$;
3. Ризогумін + $N_{30}P_{60}K_{60}$.

За результатами досліджень встановлено, що польову схожість рослин гороху найкращу отримали у варіанті, де проводили удобрення повним мінеральним добривом, а показник виживання рослин гороху впродовж вегетації встановлено найвищий у варіанті з інокуляцією насіння ризогуміном на фоні $N_{30}P_{60}K_{60}$.

Тривалість вегетації рослин гороху подовжувалась під впливом мінеральних добрив у нормі $P_{60}K_{60}$ на 2 доби, а під впливом внесення $N_{30}P_{60}K_{60}$ на 3 доби, у порівнянні до контролю. Також необхідно зазначити, що на цих варіантах було зафіксовано подовження міжфазного періоду цвітіння – повна стиглість, тобто період формування генеративних органів.

Висота рослин до періоду бутонізації у варіантах досліду суттєво не відрізнялась. Починаючи з фази бутонізації, рослини гороху були вищим у варіантах досліду, де було застосування мінеральних добрив.

Формування генеративних органів також залежало від удобрення. За рахунок інокуляції посівного матеріалу на фоні $P_{60}K_{60}$ збільшилась кількість бобів на рослині від 3,5 до 4,4 шт. Масу насіння з однієї рослини отримали на 0,3 г більшу, за рахунок застосування препарату Ризогумін на фоні $N_{30}P_{60}K_{60}$ та на 0,6 г більшу – без внесення стартової дози азоту.

Урожайність гороху загалом по досліду найвищу отримали у 2018 році. В середньому за три роки на Контролі було сформовано 1,93 т/га, обробка посівного матеріалу ризогуміном на фоні $P_{60}K_{60}$ впливала на збільшення показника врожайності до 0,55 т/га, а застосування інокуляції та вногу мінерального добрива сприяло збільшенню врожайності на 0,51 т/га.

Отже, в умовах виробництва, під час вирощування гороху рекомендуємо перед сівбою проводити інокуляцію насіння препаратом Ризогумін, в нормі 1 кг/т посівного матеріалу та вносити фосфорно-калійні добрива в нормі $P_{60}K_{60}$.

Бібліографічний список

1. Міленко О. Г. Вплив агроекологічних факторів на врожайність сої. *Науковий журнал «Молодий вчений»*, 2015. № 6 (21) червень. Частина 1. С. 52–56.

2. Міленко О. Г. Зміна тривалості періоду вегетації та фаз росту і розвитку рослин сої залежно від умов вирощування. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*, 2015. № 1–2. С. 165–171.
3. Масюченко О. М. Формування продуктивності окремих бобових культур залежно від елементів технології вирощування в умовах північно-східного Лісостепу України. Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. с.–г. наук: спец. 06.01.09 «Рослинництво». Суми, 2013. 20 с.
4. Шевніков М. Я., Міленко О. Г., І. І. Лотиш. Якісні показники насіння сої залежно від впливу мінеральних і бактеріальних добрив. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*, 2014. № 4. С. 25–29.
5. Данильченко О. М. Вплив інокуляції насіння та фонів мінерального живлення на формування симбіотичного апарату чини та сочевиці. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Агрономія і біологія»*, 2012. Випуск 9 (24), С. 121–124.